קרא יתירא הוא. האי קרא דלא תאכל תאכל דקא מני לכולהו בגויה דמכדי כתיב לעיל מיניה והבאתם שמה וכולהו בהאי קרא כתיבי ליכתוב בתריה לא תאכל לאכלם בשעריך אם על מנת לחומה בא להזהיר ולאו שבכללות לא הוי כיון דאכולה קאי הוי לאו אכל חד וחד והיכי דמי לאו שבכללות כגון תורה אור לא תאכל כי אם לגי אם וכגון מכל דנריף אלא קרא יתירא הוא מכדי כתיב ״והבאת ״ישם ואכלת לפני ה' אלהיך במקום וגו'" לכתוב רחמנא לא תוכל לאוכלם, מיהדר מפרש בהו רחמנא למה לי, אלא ליחודי להו לאוי לכל חד וחד. נופא אמר רבא זר שאכל מן העולה לפני זריקה חוץ לחומה לרבי שמעון לוקה חמש ולרבי נמי משום °זר לא יאכל כי קדש הם״: °הני מילי היכא דלכהנים חזי הכא דלכהנים נמי לא חזי ולרבי נמי משום °ובשר בשדה טרפה לא תאכלו"=*כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר? הני מילי היכא דבפנים חזי הכא דבפנים נמי לא חזי ולרבי נמי כדר' אליעזר °דאמר ר' אליעזר °לא יאכל כי קדש (הוא) כל

[גמ' והבאתם שמה וגו' מאלתם שם לפני ה' אלהיכם וגו']

[גמרא פכ: תוליו פת.]

פסחים כד. מגילה יג: פ"ם [נמשכילה איתא דהגיא רבי אליעזר איטר לא יאכל וכו']

תנהו עניו לאוכל בכורים עד שלא קרא עליהן דעוקה וכן כולם והאמר רבא זר שאכל העולה לפני זריקה לוקה חמש והלא אין מלקות אלא ללאו אחד ומה שבא לאחדם בעולה היינו כהן האוכל ממנו לאחר זריקה ומסיק (ה) לה המשנה לאיסורי והא אלן תנן אלו הן הלוקין וקתני קדשים קלים ומעשר שני חוץ לחומה אלמא בתורה ושלמים דחוץ לחומה לקי ולדידך הא אוקימנא הלאו לפני זריקה אלא קרא יתירא הוא מכדי כתיב והבאתם שמה (ו) דאהדר ומפרש בכל חד למה לי שמע מינה לייחודי לאו בכל חד והד כלומר לכתוב לא תאכלם ואזהרה מינו כדסלקא דעתיה עד השתא דמוקמי איסור חוץ לחומה בכל חד מקל וחומר דמעשר ועיקר הלאו דבכל חד וחד למלקות בדבר אחד הוא דקאתי בכל חד והשתא דחזר ומפרש בכולהו לייחודי לאו בכל חד וחד כלומר לגלויי לו למלקות באיסור חוץ לחומה בכל חד וחד והשתא איכא שני מלקות בכל חד וחד (י) מחוץ לחומה מקרא אחת ומלקות בדבר אחד כמו שאנו מעמידין בו עיקר הלאו בקרא קמא אבל מה שבכור למד מתורה וחטאת משתיהן ושולה משלשתן הנהו לאיסור ולא למלקות דלא מהני לייחוד אלא לגלויי לאיסור לחוץ לחומה דילפינן כולהו מקל וחומר למעשר לומר למלקות נמי איכא ולוקה חמש דקאמר רבא לאו חמש מלקות והכי קאמר בכורים [כדפרש"י] ואם תאמר ומעשר גופיה אמאי הדר ופרט ביה ים לומר דמעשר גריך על כריחך לכתוב בהדיא והא דקאמר (כ) לא תוכל לאוכלם אשאר דהא ודאי לא כתיב מעשר בהדיא ולא כתיב אלא לא תוכל לאוכלם לא הייתי דורש דבר אחד ודאי אין (ג) בהן ייתור לומר מה בא זה ללמדנו מקל וחומר דמעשר שהרי אין תריסות דקרא יותר משאם היה מפרש מעשר לבדו ומיהו קשה למשי"ת דא"כ היכי ילפינן כולהו איך מתורה לענין לפני זריקה וכן (מ) בבכור הא ליכא שום ייתור תריסות לשון דהא כולהו נפקי בחדא מלא תוכל לאוכלם אלא ודאי גריך לומר דכיון דטולן מפורשים בקרא דלעיל והבאתם שמה וגו' כי הדר כתיב לא תוכל לאוכלם הרי כאילו נפרשו כולם בההוא לאו ושפיר נמיר חד מחבריה בקל וחומר כאילו נכתב בהדיא ומכל מקום לא קשה (ג) קושיא שפריך מעשר גופיה אמאי הדר לפרוט ביה דאיכא למימר דאגב איך כתביה כדאמרינן (כ"ק דף סד:) פרשה שנאמרה ונשנית בשביל דבר אחד שנתחדש ועוד דע"כ ה"א ליכא במעשר לאו בחוץ לחומה מדפרים באיך ושייר במעשר דהא השתא לא תוכל לאוכלם לא קאי אעיקרא וי"ל מפרש לייחודי לאו לכל חד וחד דאהני הייתור לגלויי לן דעל כל איסורין שאנו עושים בכולן מקלים וחמורים הללו שבכולן יש חיוב מלקות ולפי זה לוקה ה' דקאמר רבא לוקה ה' ממש וקשה דמ"כ מאי פריך בסמוך ולילקי משום דר"ש וכו' ליפשי דהא (ס) ר"ש לאו שבכללות הוא ואין לוקין עליו דהכי אמרינן פרק כל שעה (פסחים דף מח:) ורבא קא חשיב מלקות ויש לומר דאה"נ דמלי לשנויי הכי אלא עדיפא מיניה משני דלא שייר הכא כלל אותו ולא וא"ת לפי' שפרש והא תנן אלו הן הלוקין דפריך מהא דתנן קדשים קלים חוץ לחומה (ע) ולילקי ליפני דמלקות חוץ לחומה מטעם וכשר בשדה טרפה כיון שיצא קדשים שיצאו חוץ למחיצתו נאסר ואומר הר"י דקיים ליה להש"ס דטעמא דמתניתין דמחייב (פ) חוץ לחומה לאו מהאי קרא דאם כן ליתני קדשי קדשים שיצאו חוץ מן הקלעים וקדשים קלים והוי משתמע דמכיון שיצאו חוץ לחומה נאסרו אפילו חזר ואכלם בפנים לוקה עליהן דאיתא בפרק בהמה המקשה (חולין דף פח: ופסח) והשתא דקתני חוץ לחומה משמע שיש מלקות מטעם שאדם האוכלו עומד חוץ לחומה והיינו מקרא דלא תוכל לאכול בשעריך וק"ק בברייתא דמוקי רבי שמעון בקרבן ולאחר חוץ לקלעים חיפוק לי מקרא דובשר בשדה טרפה וגו' וכן ברים בהמה המקשה (שם) דקאמר לפי שמצינו במעשר שאם יצא חוץ למחיצה וחזר דמותר מדכתיב לא תוכל בשעריך בשעריך הוא דלא תיכול הא יצאו חוץ "לקלעים מותרין וקשה דהא חטאת ואשם נמי כתיבי בהאי קרא ואפילו הכי יצאו וחזרו אסורין ופירש ריב"א דודאי גבי חטאת ואשם הכי אמר קרא לא תוכל לאכול בשעריך (אלא) כ"א חוץ הקלעים אבל מעשר ובכורים אמרינן בהאי פירקא דלית ביה לאו עד שיצאו פני הבית וקאמר לא תוכל [לאכול] בשעריך משמע בשעריך ודאי לא תיכול אבל אם חזרו ודאי מותרין: ולילקי משום זר לא יאכל קדש. רש"י פירש דלא גרסינן ליה משום דהכוה בתרומה כתיב ואף כי גמרי חטאת חטאת מתרומה אפ"ה לא ניחא דסוף סוף ליתיה אלא בשוה פרוטה ושני "(קמו) אכילה ורבא לא מני אלא אכילת זרה אבל מעשר ובכורים אמרינן בהאי פירקא דלית ביה לאו עד שיצאו פני הבית וקאמר לא תאכלו. וקשה אמאי לא אמרי' בשר בשדה לאו שבכללות (ג) דאמרי' בכוף פרק גיד הנשה (שם דף קב: ופסח) דאוכל בשר מן החי לוקה משום בשר בשדה שהרי כולל הוא כל חסרון מחיצה בין הוצאה עובר ידו חוץ לאמו בין הוצאה חוץ לחומה דמאי שנא מואם לני אם דתשוב לאו שבכללות וי"ל דלא חשבינן לאו שבכללות אלא כגון אם לני אם שבולל אם ומבטל וכן כל שבקודם פסול דיולא וטמא ופסולין אחרים שהן שני שמות אבל הכא שבולל כל יולא לבד ושם יולא אחד היא רק דהוי בכמה דרכים לא תשיב ליה לאו שבכללות אדע דהא לאו דעתר נפיק מוסרפה הטהר בחם לא יאכל והתם מיניה חזינן טהר דתורה וטהר דקדשים קלים וטהר דקדשי קדשים ולא חשיב לאו שבכללות כך גרסה למשי"ת. [וע' היפה תואר יומא ט: ד"ה לאו דגניבה וכו'] :

כל

סב א מיי' פי"ח מהל' מעשה קרבנות הלי' ח סמג לאוין שכו:

ובבאתם שמה ועלותיכם וזבחיכם ומעשרותיכם ואת תרומת ידכם ונדריכם ונדבותיכם ובכורות בקרכם וצאנכם ואכלתם שם לפני ה' אלהיכם ושמחתם...

נוסח אחר

[פסחים כד:] חיפוי מלקות נוסחות על החטא מלקי רבא לא תאכל מן הדולה לפני מי יקרב אמת חוץ לחומה מקבל לפי כ"ל

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קרא וכו' מנלן היין וגו' הכ"ל והשאר ממחק: (ב) ד"ה הכי נרסינן וכו' תנהו עניו לדבר אחר לייחוי לאו בתנאי נפשיה הלכך בכורים: (ג) ד"ה ה"ג ולילקי וכו' דמדכתב כי: (ד) חוס' ד"ה (בדף הקודם) איסור וכו' יש לומר דאיסורא דלאו לא: (ה) בא"ד עד שלא קרא עליהם וכן בכל חד וחד למילתיה: (ו) בא"ד ליחודי ליה לאו בתפי נפשיה הוא דאתא דודאי. נ"ב כלומר לגופיה וה"נ התם בהדיא: (ז) בא"ד אבל הכא כל חד בתפי נפשיה מוקמינן. נ"ב כלומר לגופיה ולא לענין שאר איסורין שבתורה: (ח) בא"ד ומסיק תמשה כנ"ל והיכא לה נמתן: (ט) בא"ד והבאתם שמה מהדר ומפרש: (י) בא"ד בכל חד וחד מלקות לחוץ לחומה מקרא יתירא אתיא וכו' עיקר הלאו מקרא וכו' ולא מהני לייחור וכו' דילפינן לכולהו מקל וחומר ממעשר: (כ) בא"ד והא דקאמר לכתוב לא תוכל לאוכלם: (ל) בא"ד דודאי אין כאן ייחור לומר מה בא זה ללמדנו הא אתיא מקל וחומר ממעשר שהרי אין: (מ) בא"ד מבורר לענין לפני זריקה וכן לענין לאחר זריקה מבכור הא ליכא שום ייחור. (נ) בא"ד לא קשה הך קושיא דפריך מעשר גופיה אמאי הדר פרט ביה וכו' ומע"כ ה"א דליכא במעשר: (ס) בא"ד ליפשי דהא דר"ש לאו שבכללות וכו' מלקות ממש וי"ל דאמר"ש דמלי: (ע) בא"ד חוץ לחומה דלקי לפני דמלקות: (פ) בא"ד דמחייב מלקות חוץ לחומה לאו וכו' וקדשים קלים שיצאו חוץ לחומה והוי משתמע וכו' ואפילו חזר: (צ) ד"ה ולילקי משום שבכללות הוא דאמרינן וכו' חוץ לרחם אמו בין הוצאה וכו' מאם לני:

עין משפט נר מצוה

סג א מיי' סי"ח מהל' פסולי מוקדשין הל' ג:
סד ב מיי' פי"ח מהל' מעשה קרבנות הל' ח סמג לאוין שכו:

[ועי' תוס' יומא לו: ד"ה לאו וכו' ותוס' פסחים כד. ד"ה הא]

סה ג מיי' שם פי"ז הל' ו:

סו ד ה מיי' פ"ג מהל' נזירים הל' יב:

רש"א מייריה כלל הכמ"ד

נוסח אבילה מתאות ואשם לפני זריקת דם

הגהות הב"ח

(ה) גמ' בכליל הבהה לא תאכל ליתן לא תעשה: (ב) רש"י ד"ה בא הכתוב וכו' דכתיב בנותר. נ"ב כפי המלוחים: (ג) תוס' ד"ה כל וכו' אכל לפירוש דלעיל קשה דפירשתי דלוקה דוקא קאמר כדפרש"י אם כן וכו' שבכללות כדפרש"י וי"ל דאין הכי נמי דהוה יכול: (ד) ד"ה בנחה וכו' להוסיף אם כן אין כאן כתוב שנו בהנחה לעכב ומשתברת דלא: (ה) ד"ה ומאן וכו' להנחה דמעכבת וקשה דבספרי דרש פרשה כי הנא בין והניחו בין: (ו) בא"ד והנחה לא מעכבת וכא דקאמר הכא מאן תנא דפליג עליה דר' יהודה הכי קאמר מאן תנא דמפיק ליה לתופה: (ז) בא"ד והרי קרלי והניחו והנחתו תרוייהו לבנחה דמעכבת וקאמר ר' יהודה וכו' לא כתיב כיס תנופה:

[אם לא מצא לנוס רק כספרי וכן בספרי כתומם ועי' רש"א ומסר"מ]

הגהות הגר"א

[א] גמ' רש"א והניחו זו וכו' כתומת תומר והנחתו הרי כו' מקיים והניחו זו תנופה כמ"ל (ועי' שמות תליסו פ"ג דכתוביס):

מסורת השש"ס

*כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו? הני מילי היכא דקודם פסולו חזי, הכא דקודם פסולו נמי לא חזי ולילקי נמי כאידך דר' אליעזר דתניא [*רבי אליעזר אומר כל שהוא בכליל תהיה, (ה) ליתן לא תעשה על אכילתו] אין הכי נמי ורבא מהאי קרא קאמר אמר רב גידל אמר רב (סימן כוז"א) כהן שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה לוקה, מאי טעמא? דאמר קרא °ואכלו אותם אשר כופר בהם" = לאחר כפרה אין, לפני כפרה לא = לאו הבא מכלל עשה לאו הוא מחיב רבא *וכל בהמה מפרסת פרסה ושוסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה בבהמה אותה תאכלו" אותה תאכלו ואין בהמה אחרת תאכלו ואי כדקאמרת "את זה לא תאכלו" למה לי? אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב גידל אמר רב °זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור מאי טעמא דאמר קרא "ואכלו אותם אשר כופר בהם" כל היכא דקרינן ביה 'ואכלו אותם אשר כופר בהם' קרינן ביה 'זר לא יאכל *קדש', וכל היכא דלא קרינן ביה 'ואכלו אותם אשר כופר בהם' לא קרינן ביה 'זר לא יאכל'. אמר ר' אלעזר אמר ר' הושעיא *בכורים הנחה מעכבת בהן, קרייה אין מעכבת בהן ומי אמר ר' אלעזר הכי והא אמר רבי אלעזר אמר רבי הושעיא הפריש בכורים קודם לחג ועבר עליהן החג ירקבו מאי לאו משום דלא מצי למיקרי עליהן ואי ס"ד קרייה אין מעכבת בהן אמאי ירקבו? כדרבי זירא *דאמר ר' זירא 'כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו', וכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו, ר' אחא בר יעקב מתני לה כדרבי אסי אמר רבי יוחנן וקשיא ליה דרבי יוחנן אדרבי יוחנן ומי אמר רבי יוחנן בכורים הנחה מעכבת בהן קרייה אין מעכבת בהן' והא בעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן בכורים מאימתי מותרין לכהנים ואמר ליה דראוין לקרייה משקרא עליהן, ושאין ראוין לקרייה משראו פני הבית - קשיא קרייה אקרייה קשיא הנחה אהנחה? קרייה אקרייה לא קשיא הא רבי שמעון הא רבנן הנחה אהנחה נמי לא קשיא הא רבי יהודה והא רבנן מאי רבי יהודה דתניא [א] °והנחתו" זו תנופה אתה אומר זו תנופה או אינו אלא הנחה ממש כשהוא אומר °והניחו הרי הנחה אמור הא מה אני מקיים והנחתו זו תנופה ומאן תנא דפליג עליה דרבי יהודה? ר' אליעזר °בן יעקב היא *דתניא °ולקח הכהן הטנא מידך" לימד על הבכורים שטעונין תנופה דברי רבי אליעזר בן יעקב מאי טעמא דרבי אליעזר בן יעקב? אתיא *יד - יד "משלמים כתיב הכא "ולקח הכהן הטנא מידך" *וכתיב °ידין תביאינה את אשי ה'" מה כאן כהן אף להלן כהן מה להלן בעלים אף כאן בעלים הא כיצד "מניח כהן ידיו תחת ידי בעלים ומניף אמר רבא בר אדא אמר ר' יצחק בכורים מאימתי מחיבים עליהם. זר מיתה וכהן מלקות חוץ לתומה שמלוהו בפנים בעזרה: יכול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו. דכתיב בנותר (ג) לא יאכל כי קדש הוא כתן טעם לדבר כי קדש הוא שנפסל וכמו כן כל הקדשים שנפסלו: ה"מ היכא דקודם פסולו חזי. כגון: לוקה מאכלו. [דכתיב] כל בהמה מפרסת פרסה וגו' אותה תאכלו ולא בהמה שמאה שאין סימנין הללו בהו אלמא לאו הכא מכלל עשה עשה: קריינא ביה וזר לא יאכל. דהוא סיפיה דהתי קרא וכל זר לא יאכל קדש לאו בקדשים משמעי אלא בתרומה כדכתיב ברישא דעניא אוש אים מזרע אהרן דבר הבוה בזרעו של אהרן: בכורים לפני החג בני קרייה ניעהו לאחר החג לאו בני קרייה ניעהו דכתיב בתר קרייה ושמחת בכל הטוב מעלרת ועד החג שהוא זמן שמחת לקיעת פירות מביא וקורלו מן החג ועד תעוכה מביא ולאו קורלו (נמורים פ"ח משנה ו): הפרים לפני החג. חלה עליהן חובת קרייה ועבר עליהן החג שאין ראוין עוד לקרייה ירקבו: כדרבי זירא. לעולם בראוין לקרייה לא מעכבת קרייה אבל באלו שעבר זמן ואינן ראוין עוד לקרייה מעכבת קרייה כדרבי זירא: דאמר כל הראוי לבילה כו'. במסכת מנחות (דף קג:) תנן הרי עלי ששים ואחד עשרון מביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחר דעד ששים יכולין ליבלל בכלי אחד אבל ששים ואחד קיים להו לרבנן דאינן נבללין יפה והוינן בה וכי אינן נבללין מאי הוי והאמר חנן אם לא בלל כשר ומשני רבי זירא כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו כו': מחני לה. להא דרבי אלעזר אמר רבי אושעיא כדרב אסי אמר רבי יוחנן דרב אסי אמרה משמיה דרבי יוחנן: הראוין לקרייה. מעלרת ועד החג: משילאו פני הבית. משיכנסו לעזרה והעשה לא מעכבת כלל: הא רבי יהודה. לרבי יהודה לא מעכבת הנחה דדרים והנחתו יתירה לתנופה ואין מקרא שני בהנחה לעכב ולרבנן דלא דרשי ליה להכי מיבעי להו לשנות בהנחה לעכב: והנחתו זו תנופה. קרי ביה והנחתו לשון ולא נחש אלהים וגו' (שמות יג) שהוא מנחה אותו לארבע רוחות ומעלה ומוריד: מאן תנא דפליג עליה. למימר הנחה מעכבת: רבי אליעזר בן יעקב היא. דנפקא ליה תנופה מקרא אחריינא: מה להלן בעלים. דהוא בבעלים משמעי דכתיב יביא את קרבנו לה' מזבח שלמיו וסמיך ליה ידיו תביאינה: מאימתי

[מנחות מח]

[זבחים לד. ע"ש מ"ש]

[נ"ל זר לא יאכל כי קדש הם]

נעיל יח.

ב"ב פח: תולין סג: קדושין נה. יבמות קד: נדה סה: מנחות יחנ קנ: נדרים עב.

נוסח ביכורים מה מעכב אין 1 - הנחה 2 - קרייה

[אם לא מצא לנוס רק כספרי וכן בספרי כתומם ועי' רש"א ומסר"מ]

נ"ז שם

[נ"ל וכתיב התם]

נוסח ביכורים - מאימתי זר האוכלן חייב מיתה